

"Ve onların fenalıkta muvaffakiyetleri muvakkattir ve istidraçtır, bir mekr-i İlâhîdir." "İstidraç" ile "mekr-i İlâhî" arasındaki farkı izah eder misiniz?

"Mekr-i İlahi", Allah'ın hile yapanların hilesini kendilerine çevirmesi, kötülüklerini, kurdukları tuzaklarını bozması, mekrlere karşılık onları cezalandırması gibi anlamlara geliyor.

"İstidrac" ise, bu mekr-i İlahiden bir dal bir şube oluyor. Yani istidraç bir mekr-i İlahi oluyor.

Mekr-i İlahi, istidracı göre genel bir kavramdır. Yani her istidraç bir mekr-i İlahidir, ama her mekir bir istidraç değildir.

"Kulun, günahlarında devam ve ısrar etmesine rağmen, Allah'ın onu dünyadan ne arzu ederse verdiğini görürsen, bu ancak Allah'tan bir istidracdır (mekr-i İlahidir)."(1)

Allah'ın, kendisine isyan eden kimselerin isteklerini yerine getirmesi, böylelerinin azaplarını daha fazla arttırmak içindir; yoksa onlarda bir hakikat olduğu için değildir. Nitekim şeytanın yeryüzünü zahmetsizce dolaşabilmesi, Firavun'un ve Nemrut'un dünyada iken birçok nimetlere mazhar olması, isyanlarını daha da arttırmaları ve ahirette daha çok azaba çarptırılmaları için verilmiştir.

(1) bk. *Fıkh-ı Ekber, Aliyyü'l-Karî Şerhi Tercümesi*, s. 195.